

Mimořádný příspěvek při nařízené karanténě (tzv. izolačka) - postupy lékařů a zaměstnavatelů

V této zprávě přinášíme vysvětlení a příklady postupů při vystavování eNeschopenek z důvodu karantény nebo izolace, na které následně ze strany zaměstnavatele bude navazovat výplata tzv. izolačky.

Základní východiska

Tzv. izolačka je mimořádný příspěvek, který zaměstnavatel vyplácí k náhradě příjmu u zaměstnance, kterému byla nařízena karanténa nebo izolace. Lékař postupuje při vystavování eNeschopenky z těchto důvodů podle toho, zda pacient vykazuje symptomy nákazy COVID 19, nebo u něj byla nákaza prokázána nebo je mu nařízena karanténa z preventivních důvodů (rizikový kontakt). Hlavním účelem poskytování příspěvku je, aby zaměstnanec nešířil nákazu, protože si nemůže kvůli propadu příjmu dovolit zůstat doma.

Postupy (algoritmy) lékařů jsou uveřejněny na stránkách ministerstva zdravotnictví a lékařských sdružení.

Podle zákona o mimořádném příspěvku při nařízené karanténě se za karanténu považuje také izolace podle zákona o ochraně veřejného zdraví. Karanténa s navazující izolací se považuje za jednu sociální událost.

Rozdíl mezi karanténou a izolací

Karanténou se rozumí oddělení osoby, která sice nevykazuje příznaky onemocnění, ale byla během inkubační doby ve styku s infekčním onemocněním nebo pobývala v ohnisku nákazy, od ostatních fyzických osob, aby se nákaza dále nešířila.

Izolací se rozumí oddělení osoby, která onemocněla infekční nemocí nebo jeví příznaky tohoto onemocnění, od ostatních fyzických osob. Jde opět o to, aby se infekční onemocnění dále nešířilo.

Ať už lékař rozhodne o nařízení karantény nebo izolace, tzv. izolačka náleží každému zaměstnanci, kterému zaměstnavatel v prvních 14 dnech proplácí náhradu mzdy podle zákoníku práce. Vyplatí se spolu s touto náhradou.

**Jak se zaměstnavatel dozví, že jeho zaměstnanec je v karanténě nebo izolaci?
Jak se karanténa nebo izolace nařizuje?**

V obou případech lékař zpravidla vystaví eNeschopenku.

Osobě bez příznaků, s rizikovým kontaktem, se nařizuje karanténa. Lékař vystaví potvrzení o nařízení karantény na eNeschopence, s diagnózou Z209 a do kolonky profese uvede slovo „karanténa“.

Osobě s příznaky nebo prokázaným onemocněním COVID 19 se nařizuje izolace. Lékař při onemocnění COVID použije při vystavení Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti tiskopis eNeschopenky s diagnózou indikující jak dočasnou pracovní neschopnost, tak izolaci (U071) a do pole profese může uvést slovo „izolace“. Současně od pondělí 22. 3. 2021 bude na straně ČSSZ nasazeno do produkce technické řešení, které na podkladě použití diagnózy indikující izolaci doplní tuto informaci do notifikace pro zaměstnavatele i v případě, pokud lékař informaci o nařízení izolace neuvede.

Indikace karantény nebo izolace se potom objeví v elektronických službách, které využívá zaměstnavatel a je tak bez dalšího zajištěn validní přenos informace o nařízené karanténě.

Co v případech, kdy je nařízena karanténa a zaměstnanec čeká na výsledek testu na onemocnění COVID 19?

V praxi se lze setkat s následujícími postupy lékařů:

- Je-li výsledek testu pozitivní, pak:
  - Buď lékař karanténu neukončí a nemění ani diagnózu. Karanténa bude ukončena standardně ve lhůtě dle mimořádného opatření resortu zdravotnictví (uplynutím určené doby atd.).
  - Nebo vystavuje na základě informace o pozitivním testu Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti (DPN) s diagnózou COVID, při níž se nařizuje izolace.
- Je-li v průběhu karantény negativním testem potvrzeno, že osoba není nakažena, karanténa se rovněž ukončí dle mimořádného opatření resortu zdravotnictví (uplynutím určené doby).

Ve všech situacích se jedná z pohledu nároku na příspěvek o jednu kontinuální sociální událost karantény.

Z pohledu zaměstnavatele:

- Zaměstnavateli se od počátku karantény zobrazuje informace o karanténě v elektronických službách eNeschopenky. Zaměstnanec má rovněž údaj o karanténě vytištěn v poli profese na Průkazu dočasně práce neschopného pojištěnce – jakmile jej lékař ve svém SW do tohoto pole uvede, je při tisku propsán spolu s ostatními údaji.
- V případě navazujícího rozhodnutí o DPN s diagnózou COVID se zobrazí v elektronických službách po změně diagnózy informace o izolaci.
- Podle délky trvání karantény (včetně izolace) vyplácí zaměstnavatel v prvních 14 ti dnech náhradu mzdy a mimořádný příspěvek (tzv. izolačku). Období prvních 14 dnů se přitom počítá ode dne nařízení karantény.

Jak to bude v případě, kdy od počátku je vystavena normální eNeschopenka z důvodu onemocnění COVID 19 (již od počátku je znám výsledek testu či jsou zcela jasné příznaky)?

Lékař v této situaci při vystavení eNeschopenky uvede diagnózu indikující izolaci (U071) a do pole profese může uvést slovo „izolace“.

Po vystavení DPN nedochází ke změnám, případně se potvrzuje trvání DPN, na konci se DPN ukončí.

Z pohledu zaměstnavatele:

- Zaměstnavateli se od počátku rozhodnutí o DPN informace o izolaci zobrazí v elektronických službách eNeschopenky. Zaměstnanec má rovněž údaj o izolaci vytištěn v poli profese na Průkazu dočasné práce neschopného pojištěnce, pokud jej lékař ve svém SW do tohoto pole uvedl (pak je při tisku propsán spolu s ostatními údaji).
- Příspěvek se vyplácí po dobu 14 dnů, protože z opatření ministerstva zdravotnictví vyplývá povinnost nařídit izolaci na dobu 14 dnů.

Jak to bude v případě, kdy je zaměstnanci vystavena normální eNeschopenka, např. kvůli akutní infekci horních dýchacích cest. Kvůli nejednoznačným příznakům je podle opatření ministerstva zdravotnictví nařízen test na onemocnění COVID 19, který vyjde pozitivní.

Jde o situaci, kdy se s časovým odstupem potvrdí symptomy onemocnění COVID 19. Ty nebyly od začátku natolik průkazné, aby lékař rovnou vystavil eNeschopenku z důvodu onemocnění COVID 19, pozitivním testem je později prokázán případ onemocnění COVID 19.

Je-li v průběhu dočasné pracovní neschopnosti pro jinou než covidovou diagnózu proveden pozitivní test na onemocnění COVID 19, lékař ohlásí změnu diagnózy na U071 (případ izolace).

- Lékař provádí změny v rámci původního Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti (původní eNeschopenky).
- Po vystavení rozhodnutí o DPN tedy následně po několika dnech dojde ke změně nebo potvrzení další diagnózy, kterou lékař provede k aktuálnímu datu, nebo zpětně k datu počátku DPN.

Z pohledu zaměstnavatele:

- Zaměstnavateli se údaj o izolaci zobrazí v elektronických službách eNeschopenky, jakmile lékař ohlásí změnu diagnózy na covidovou U071.

- Změnová notifikace se zaměstnavateli v těchto případech zašle (vygeneruje) pouze, pokud je změna diagnózy na covidovou provedena v prvních 14 dnech trvání dočasné pracovní neschopnosti. Pak již nemá změnová notifikace pro zaměstnavatele význam, neboť již nevyplácí náhradu mzdy.
- Na základě zaslané změnové notifikace zaměstnavatel vyplatí v prvních 14 dnech náhradu mzdy a mimořádný příspěvek, období prvních 14 dnů se přitom počítá ode dne vzniku DPN. Výjimkou může být situace, kdy zaměstnavatel disponuje informací, která zakládá důvodnou pochybnost o tom, že byl zaměstnanec od prvního dne skutečně v karanténě nebo izolaci (např. šlo o počáteční DPN z důvodu pracovního úrazu, který zaměstnavatel šetřil). V takovém případě se může zaměstnavatel obrátit na příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení s žádostí o prošetření případu.

Našemu zaměstnanci byla nařízena karanténa, test na COVID 19 mu vyšel pozitivní a lékař ho z tohoto důvodu poslal do izolace. Bude zaměstnavatel vyplácet izolačku dvakrát?

V praxi se lze setkat s následujícími postupy lékařů:

- eNeschopenka jen pro karanténu – vystavenou eNeschopenku pro karanténu lékař neukončí při pozitivním testu a ukončí karanténu dle mimořádného opatření resortu zdravotnictví (uplynutím určené doby) – jak je uvedeno výše u druhé otázky.
- Nejprve lékař vystaví eNeschopenku pro karanténu (Z209) a v jejím průběhu zašle v rámci stejné eNeschopenky hlášení o změně diagnózy na „covidovou“ (zejména U071),
- Lékař eNeschopenku pro karanténu ukončí a vystaví novou eNeschopenku pro onemocnění COVID s izolací. Poněvadž za karanténu se v nemocenském pojištění považuje i izolace, trvá karanténa nepřetržitě.

I ve druhém a třetím případě se jedná o situaci, kdy po nařízené karanténě následuje izolace, tedy pro nárok na příspěvek se jedná o jednu kontinuální sociální událost karantény.

Z pohledu zaměstnavatele:

- Nejprve při vystavení nařízení karantény obdrží zaměstnavatel v elektronických službách eNeschopenky informaci o karanténě
- Pokud lékař nemění diagnózu ani nevystaví navazující novou eNeschopenku, dostává zaměstnavatel následně jen informaci o ukončení, případně trvání karantény.
- V případě změny diagnózy na jedné pokračující eNeschopence bude zaměstnavatel na nastalou situaci upozorněn tak, že k původnímu údaji o karanténě v poli profese, přibude ještě slovo „izolace“, které při ohlášené změně na covidovou diagnózu automaticky doplní systém eNeschopenky. Má tak informaci o navazujícím pokračování karantény z důvodu izolace.
- V případě ukončení eNeschopenky pro karanténu obdrží zaměstnavatel oznámení o ukončení karantény a zároveň informaci o vystavení nové eNeschopenky s příznakem izolace - na případ karantény navazuje případ Rozhodnutí DPN s izolací.

Pro všechny postupy lékaře, kdy navazuje izolace na karanténu, platí, že jde o kontinuální sociální událost karantény. Proto se náhrada mzdy spolu s mimořádným příspěvkem vyplatí pouze jednou, v období prvních 14 dnů ode dne, kdy byl zaměstnanec dán do karantény.

Izolačky od začátku měsíce (přechodná ustanovení a účinnost zákona)

Technické řešení ČSSZ zpřístupní zaměstnavatelům zpětně na ePortálu ČSSZ (případně doručí formou notifikace) informaci o nařízené izolaci, pokud dočasná pracovní neschopnost vznikla po 28. 2. 2021 a lékař vystavil eNeschopenku na některou z covidových diagnóz. Tento text se do daného pole propíše automatizovaně a zaměstnavatelé jej naleznou v poli „profese“, tj. na stejném místě, kde nyní nacházejí informaci o nařízené karanténě. Tedy i pokud by v některých případech na počátku měsíce března lékaři neuvedli na eNeschopence údaj o izolaci, bude u covidových diagnóz zaměstnavatel informován, že jde o případ izolace a má vyplatit mimořádný příspěvek.

Zaměstnavatelé přitom budou vyplácet tzv. izolačku až spolu se mzdou, tj. nejdříve po 31. 3. 2021. Ve sporných případech je možné, aby zaměstnanec doložil zaměstnavateli i výsledek testu na onemocnění COVID 19. ČSSZ může vycházet pouze z informací, které sama obdrží díky eNeschopence od lékaře (použití covidové diagnózy, vyplnění údaje o izolaci). Pokud není lékařem některým z uvedených způsobů indikován případ izolace, není možné zaměstnavateli sdělit víc.